

RYNEK PRACY
POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO
W 2004 ROKU

ŻYRARDÓW 2005

1. WSTĘP

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie wybranych elementów rynku pracy Powiatu Żyrardowskiego w 2004r. uwzględniających istotne informacje dotyczące stanu i struktury bezrobocia oraz aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Zgodnie z ustawą z 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym oraz zgodnie z ustawą z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zadania publiczne o charakterze ponadgminnych w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy są zadaniami samorządu powiatowego, wykonywanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie, który wchodzi w skład powiatowej administracji zespolonej.

Zasięg terytorialny Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie obejmuje obszar Powiatu Żyrardowskiego i dotyczy gmin:

- Mszczonów,
- Puszcza Mariańska,
- Radziejowice,
- Wiskitki,
- Żyrardów.

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania oparto się na sprawozdawczości obligatoryjnej, informacjach i opracowaniach Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie oraz Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, a także na comiesięcznych monitoringach poszczególnych programów rynku pracy.

Analizie poddano tylko i wyłącznie bezrobocie rejestrowane, gdyż umożliwiało ono posługiwanie się weryfikowalnymi danymi.

2. INFORMACJE OGÓLNE O POWIECIE ŻYRARDOWSKIM.

2.1. Ludność

W czerwcu 2003r. ludność Powiatu Żyrardowskiego liczyła 74.721 osób. Przy, jednej z najmniejszych powierzchni powiatu 533 km² w Województwie Mazowieckim, gęstość zaludnienia wynosiła 140 osób/km². Nasz powiat był jednym z najbardziej zagęszczonych ludnościowo powiatów na Mazowszu większa była gęstość zaludnienia jedynie w powiatach: Grodziskim (205 osób/km²), Otwockim (185 osób/km²), Piaseczyńskim (268 osób/km²), Pruszkowskim (579 osób/km²), Warszawskim Zachodnim (182 osoby/km²) i Wołomińskim (205 osób/km²).

W kontekście ludnościowym, Powiat Żyrardowski cechował się jeszcze dwoma istotnymi właściwościami:

1. wśród ludności naszego powiatu przeważały kobiety; odsetek kobiet w ludności ogółem wynosił 52,1%; jeszcze bardziej sfeminizowanymi powiatami na Mazowszu były jedynie: m. Siedlce (52,5%), Powiat Grodziski (52,2%), Powiat Pruszkowski (52,6%), m. Radom (52,1%), m. st. Warszawa (53,8%),
2. pomijając miasta na prawach powiatu, nasz powiat był, jednym z dwóch, najbardziej zdominowanych przez ludność zamieszkałą w miastach powiatów na Mazowszu; uwzględniając oczywiste zastrzeżenie o wyłączeniu powiatów grodzkich, jedynie Powiat Wołomiński cechował się, mniejszym niż u nas, odsetkiem mieszkańców wsi wśród ludności ogółem (33,9%); udział ludności zamieszkałej na wsi w liczbie ludności ogółem w Powiecie Żyrardowskim wynosił 36,0%.

2.2. Gospodarka

Dostępne dane o gospodarce są szczytkowe. W grudniu 2003r. w Powiecie Żyrardowskim funkcjonowało 7830 podmiotów gospodarczych, z tego 6.631 to zakłady osób fizycznych, a 48 to spółki z przewagą udziału kapitału zagranicznego. Gdyby porównywać aktywność gospodarczą powiatów nieprecyzyjnym miernikiem, jakim, bez wątpienia, jest ilość podmiotów gospodarczych w powiecie, to należy stwierdzić, że wśród 42 mazowieckich powiatów, mniej, niż u nas, podmiotów gospodarczych jest w 26 powiatach.

3. TENDENCJE ZMIAN POZIOMU I STOPY BEZROBOCIA.

3.1. *Zmiany poziomu bezrobocia.*

Występujące bezrobocie na terenie Powiatu Żyrardowskiego charakteryzuje się pewnymi cechami:

- sezonowość zjawiska;
- trudna sytuacja młodzieży w tym absolwentów wynikająca często z niechęci pracodawców do zatrudnienia osób nie posiadających stażu pracy, mimo posiadania przez nich odpowiednich kwalifikacji;
- wysokie bezrobocie na wsi;
- trudności w znalezieniu pracy napotymane przez osoby w wieku powyżej 45 lat;
- wysoki poziom bezrobocia długookresowego i długotrwałego;
- niski poziom wykształcenia i brak kwalifikacji, jako czynniki powodujące trudności w znalezieniu zatrudnienia;
- wysoki poziom rejestracji po raz kolejny.

Wzmoczone rejestracje, a tym samym większy napływ do bezrobocia w 2004r. jak również w latach poprzednich, wystąpiły na początku roku, następnie w miesiącach czerwcu, wrześniu i grudniu. Świadczyło to o sezonowości zjawiska.

W 2004r. oraz w latach poprzednich miesiące wiosenne były okresem spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Ta sytuacja wynikała w związku z rozpoczęciem prac sezonowych w budownictwie i rolnictwie.

Powolna tendencja spadkowa liczby bezrobotnych utrzymała się do końca 2004 roku mimo, że w grudniu zawsze jest więcej rejestracji, gdyż wygasają czasowe umowy o pracę, jak również wracają osoby po zakończonych pracach interwencyjnych i robotach publicznych.

W pierwszym półroczu 2004r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 218 osób, tj. o 4,4% w porównaniu ze stanem w końcu 2003r. Zaś w drugim półroczu odnotowano zmniejszenie liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 363 osób, tj. 7,0% w odniesieniu do stanu z końca czerwca 2004r.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych

Okresy	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu okresu sprawozdawczego					
	2003r.	przyrost/spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do poprzedniego kwartału/roku		2004r.	przyrost/spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do poprzedniego kwartału/roku	
		w liczbach bezwzględnych	w %		liczbach bezwzględnych	w %
I kwartał	5270	274	5,5	5320	324	6,1
II kwartał	5163	-107	-2,0	5214	-106	-2,0
III kwartał	5084	-79	-1,5	5074	-140	-2,7
IV kwartał	4925	-159	-3,1	4851	-223	-4,6

Zarejestrowani bezrobotni

Obszary Powiatu Żyrardowskiego	Zarejestrowani bezrobotni w dniu:			
	31.12.2003r.		31.12.2004r.	
	Ogółem osób	Udział % w ogółem	Ogółem osób	Udział % w ogółem
m.g. Mszczonów	580	11,8	584	12,0
gm. Puszcza Mar.	582	11,8	564	11,6
gm. Radziejowice	287	5,8	314	6,5
gm. Wiskitki	623	12,7	604	12,5
m. Żyrardów	2853	57,9	2785	57,4
Powiat ogółem	4925	100	4851	100

Największą grupę bezrobotnych powiatu stanowią mieszkańcy Żyrardowa – 2785 osoby, tj. 57,4% ogółu bezrobotnych powiatu; najmniej bezrobotnych było w gminie Radziejowice 314 osób, tj. 6,5% ogółu bezrobotnych w naszym powiecie.

3.2. *Napływ i odpływ z bezrobocia w 2004r.*

W porównaniu z 2003r., poziom bezrobocia w 2004r. kształtował się pod wpływem zwiększonego napływu do bezrobocia, ale jednocześnie przy wzroście odpływu z bezrobocia.

W 2004r. status bezrobotnego otrzymało 5595 osób czyli o 368 osób więcej niż w 2003r. Charakterystyka rejestracji przedstawiała się następująco:

- osoby, które przed rejestracją pracowały – 4134 osoby, tj. 73,9% ogółu napływu (72,9% w 2003r.);
- osoby, które po raz kolejny powróciły do ewidencji bezrobotnych – 3823 osoby, tj. 68,3% ogółu napływu (w 2003r. 63,9%);
- osoby, które status bezrobotnego uzyskały po raz pierwszy – 1772 osoby, tj. 31,7% ogółu napływu (36,1% w 2003r.);
- osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy – 503 osoby, tj. 9,0% ogółu napływu (w 2003r. 9,2%);
- osoby dotychczas nie pracujące – 1459 osób, tj. 26,1% (w 2003r. 27,6%);
- kobiety stanowiły 46,9% ogółu napływu (w 2003r. 48,5%);
- osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi – 1696 osób, tj. 30,3% ogółu napływu (w 2003r. 30,6%);
- osoby niepełnosprawne – 190 osób, tj. 3,4% ogółu napływu (w 2003r. 2,4%).

W 2004r. urząd pracy odnotował wzrost liczby bezrobotnych wyłączonych z ewidencji; tzw. „odpływ” wynosił 5669 osób i w porównaniu z 2003r. wzrósł o 370 osób, tj. o 6,9%.

Korzystnym zjawiskiem, które wystąpiło na lokalnym rynku pracy w 2004r. był wzrost liczby bezrobotnych **wyłączonych z powodu podjęcia pracy** do 3221osób, tj. o 230 osób więcej (o 7,7%) w porównaniu z 2003r. W omawianym okresie osoby wyłączone z powodu podjęcia pracy stanowiły 56,8% odpływu (w 2003r. było 56,4%).

Najwyższy wskaźnik podjęć pracy odnotowano w Mszczonowie i wynosił 59,7% odpływu z bezrobocia na tym terenie.

Warto dodać, że prace niesubsydiowane podjęło 3052 osoby, co stanowiło 54,5% odpływu. Prace subsydiowane podjęło 504 osoby bezrobotne, tj. 9,0% odpływu; w tym:

- z powodu podjęcia prac interwencyjnych wyłączone zostały 102 osoby (o 49 osób mniej niż w 2003r.),
- z powodu podjęcia robót publicznych 64 osoby (o 68 osób mniej niż 2003r.).

W kategorii osób wyłączonych z powodu podjęcia pracy dominowały osoby pracujące przed nabyciem statusu bezrobotnego – 2649 osób i stanowili oni 82,2% odpływu z powodu podjęcia pracy. Zatrudnienie za pośrednictwem urzędu pracy podjęło także 572 osoby dotychczas nie pracujące.

W 2004r. wskaźnik płynności rynku pracy liczony jako udział liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych, wynosił 57,6%. W odniesieniu do wielkości tego wskaźnika w 2003r. wzrósł o 0,3 punktu procentowego.

Drugą istotną przyczyną wyłączenia z ewidencji bezrobotnych jest **nie potwierdzenie gotowości do pracy**. W 2004r., z tego powodu, wyłączonych zostało 1465 osób; czyli o 18 osób więcej niż w 2003r. Odpływ z powodu nie potwierdzenia gotowości do pracy stanowił 25,8% wszystkich wyłączeń z bezrobocia w 2004r.

Kolejną istotną przyczyną wyłączeń bezrobotnych z ewidencji jest **rozpoczęcie szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego w miejscu pracy**. W 2004r., z tego powodu, wyłączonych zostało 564 osoby (tj. o 204 osoby więcej w porównaniu z rokiem 2003).

3.3. Zmiany stopy bezrobocia.

Sytuację na lokalnym rynku pracy odzwierciedla wskaźnik stopy bezrobocia liczony jako procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności cywilnej czynnej zawodowo. Dla Powiatu Żyrardowskiego stopa bezrobocia w końcu 2004r. wynosiła 19,5% i była wyższa o 2,9 punktu procentowego w porównaniu do stopy bezrobocia w końcu 2003r. (należy wyjaśnić, że stopa bezrobocia na 31.12.2003r. nie była skorygowana wynikami spisu powszechnego).

Stopa bezrobocia

(stan na 31XII)

Wyszczególnienie	w %		w punktach procentowych
	2003r.*	2004r.	wzrost/spadek
Polska	18,0	19,1	-0,1
Województwo Mazowieckie	13,7	13,9	-0,2
Powiat Żyrardowski	16,6	19,5	-0,5

* Dane niezwyfikowane przez GUS w wyniku spisu powszechnego

3.4. Zmiany w strukturze bezrobotnych.

3.4.1. Bezrobotni zamieszkali na wsi.

W końcu 2004r., w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 1736 osób zamieszkałych na wsi i stanowili 35,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych powiatu. W odniesieniu do 2003r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi utrzymuje się na tym samym poziomie. Liczba zarejestrowanych kobiet zamieszkałych na wsi wynosiła 780 osób i w porównaniu z 2003r. uległa zmniejszeniu o 31 osób (o 3,8%). Procentowy

udział bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi w liczbie bezrobotnych mieszkańców wsi ogółem w końcu 2004r. wyniósł 44,9%.

Prawo do zasiłku posiadało 149 osób, tj. tylko 8,6% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi (w 2003r. 8,8%).

Napływ do bezrobocia mieszkańców wsi w 2004r. wyniósł 1696 osób i stanowił 30,3% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych (w 2003r. 30,6%).

W 2004r. z ewidencji bezrobotnych wyłączono 1694 osoby zamieszkałe na wsi, co stanowi 29,9% odpływu z bezrobocia ogółem.

Pracę podjęło 986 bezrobotnych mieszkańców wsi, tj. o 127 osób więcej niż w 2003 roku. Stanowiło to 58,2% odpływu w tej grupie bezrobotnych.

Z powodu podjęcia pracy niesubsydiowanej z ewidencji bezrobotnych wyłączono 933 osoby zamieszkałe na wsi co stanowiło 55,1% ogółu odpływu z bezrobocia na wsi.

Natomiast, subsydiowane zatrudnienie podjęło 53 bezrobotnych mieszkańców wsi, co stanowiło 3,1% odpływu z bezrobocia z tych obszarów.

Nie potwierdzenie gotowości do pracy było powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 426 osób zamieszkałych na wsi, co stanowiło 25,1% odpływu z bezrobocia mieszkańców wsi.

Na koniec grudnia 2004r. najwięcej osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 667 osób, tj. 38,4% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi. Nieco mniej liczna grupa bezrobotnych, mieszkańców wsi miała wykształcenie zasadnicze zawodowe - 634 osoby (36,5%).

Spośród bezrobotnych zamieszkałych na wsi najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem do 1 roku – 415 osób (tj. 23,9% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi). Na drugim miejscu znaleźli się bezrobotni bez stażu pracy – 376 osób (21,6%).

Jeżeli chodzi o wiek zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców wsi, to na koniec grudnia 2004r. dominowały osoby w przedziale wieku 25 – 34 lata – 465 osób; stanowili oni 26,8% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Na uwagę zasługuje fakt, że 53,3%, tj. 926 osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy, w tym 613 osób były zarejestrowane powyżej 24 miesięcy. Osoby długotrwale bezrobotne na wsi stanowili 38,6% ogółu bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Warto podkreślić, że w porównaniu ze stanem z końca grudnia 2003 roku liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców wsi wzrosła tylko o 10 osób, tj. o 1,1% przy utrzymującym się na tym samym poziomie ogólnym bezrobociu rejestrowanym na wsi.

Długotrwałym bezrobociem na wsi najliczniej dotknięte były osoby z wykształceniem poniżej średniego – 753 osoby, co stanowiło 81,3% ogółu długotrwale bezrobotnych zamieszkałych na wsi oraz bezrobotni z minimalnym stażem zawodowym (do 1 roku) – 254 osoby (27,4%).

Natomiast wśród długotrwale bezrobotnych zamieszkałych na wsi kobiety stanowią aż 47,6% (441 osób).

3.4.2. Bezrobotne kobiety.

W końcu grudnia w ewidencji urzędu pracy zarejestrowanych było 2253 kobiety. Odsetek bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem wynosił 46,4% i zmniejszył się w odniesieniu do stanu sprzed roku o 2,9 punktu procentowego.

Bezrobotne kobiety oraz ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem

(Stan na 31 XII)

Wyszczególnienie	Rok 2003			Rok 2004		
	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet wśród bezrobotnych w %	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet wśród bezrobotnych w %
	Ogółem	Kobiet		Ogółem	Kobiet	
m.gm. Mszczonów	580	282	48,6	584	273	46,7
g. Puszcza Mar.	582	275	47,2	564	262	46,4
g. Radziejowice	287	126	43,9	314	129	41,1
g. Wiskitki	623	293	47,0	604	270	44,7
m. Żyrardów	2853	1450	50,8	2785	1319	47,3
	4925	2426	49,3	4851	2253	46,4

Istotny wpływ na bezrobocie kobiet wywierają, przede wszystkim, takie czynniki jak: przerwa w pracy wynikająca z uprawnień do urlopu wychowawczego, powodująca dezaktywizację kwalifikacji zawodowych kobiet oraz niechęć pracodawców do przyjmowania do pracy kobiet młodych w wieku 18 – 24 lata (25,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet) i kobiet w wieku 45 – 60 lat (24,9%).

Napływ i odpływ z bezrobocia kobiet w Powiecie Żyrardowskim

Okresy	Bezrobotne kobiety					
	Napływ	Odpływ	w tym, z przyczyn:			
			Podjęcia pracy	z tego:		Nie potwierdzenia gotowości do pracy
				Subsydiowanej	Niesubsydiowanej	
2003r.	2537	2489	1570	179	1392	455
2004r.	2625	2798	1686	102	1584	539

Mimo, że na rynku pracy Powiatu Żyrardowskiego kobiety nie dominują w populacji bezrobotnych, to wśród podejmujących pracę przeważają.

Z tego powodu, w ub. roku z rejestru bezrobotnych wyłączonych zostało 1686 kobiet, tj. 52,3% ogólnej liczby bezrobotnych podejmujących pracę.

W końcu 2004r. bezrobotne kobiety dominowały jedynie w Żyrardowie. Wśród bezrobotnych było ich 47,3%. W pozostałych gminach udział kobiet wśród bezrobotnych był niższy.

Wśród 2253 bezrobotnych kobiet zarejestrowanych na koniec 2004r.:

- 1859 kobiet przed rejestracją pracowało; tj. 46,6% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących (3989 osób);
- 394 kobiety do chwili rejestracji nie pracowały; tj. 45,7% ogółu bezrobotnych dotychczas nie pracujących (862 osoby);
- 780 kobiet zamieszkiwało na wsi; tj. 44,9% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi (1736 osoby);
- 220 kobiet posiadało prawo do zasiłku; tj. 42,5% ogółu bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku (517 osób);
- 276 kobiet przed rejestracją utraciło zatrudnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy; tj. 48,8% ogółu bezrobotnych zwolnionych z tego powodu;
- 593 kobiety to bezrobotne w przedziale wieku 18 –24 lata; tj. 51,4% ogółu bezrobotnych z tej grupy wieku;

- 86 kobiet posiadało stopień niepełnosprawności; tj. 50,6% ogółu bezrobotnych ze stopniem niepełnosprawności (170 osób).

3.4.3. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W końcu 2004r. w ewidencji urzędu pracy zarejestrowanych było 1892 osoby bezrobotne, które pracowały do momentu nabycia statusu bezrobotnego, w tym 565 osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (tj. 11,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). W porównaniu ze stanem w końcu 2003r. poziom bezrobocia w omawianej kategorii bezrobotnych zmniejszył się o 46 osób (o 7,5%).

W całym 2004r. w urzędzie pracy zarejestrowało się 503 osoby zwolnione z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy; tj. 9,0% ogółu napływu bezrobotnych (w 2003r. odpowiednio 479 osób i 9,2%).

W 2004r. zamiar dokonania zwolnień grupowych zgłosiło 5 zakładów pracy, w tym 3 z sektora prywatnego. Zakłady te zapowiedziały zwolnienie 297 osób. Rok wcześniej takie zapowiedzi dotyczyły 259 osób.

Napływ bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Okresy	Napływ bezrobotnych ogółem	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	Udział w napływie w %
2003	5221	479	9,2
2004	5595	503	9,0

Jak wynika z powyższego zestawienia, w 2004r. zmniejszył się o 0,2 punktu procentowego udział w napływie do bezrobocia osób, które utraciły pracę z przyczyn leżących po stronie pracodawcy.

3.4.4. Bezrobotni według wieku.

W ciągu minionego roku spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych według wieku odnotowano w 3 grupach wiekowych. Najwięcej w grupie osób w wieku do 24 lat - o 57 osób. Następnie, w wieku 45 –54 lata spadek o 45 osób, oraz w grupie 35 – 44 lata poziom bezrobocia zmniejszył się o 13 osób.

Bezrobotni według wieku

(stan na 31 XII)

Wyszczególnienie	Rok 2003		Rok 2004		Wzrost/Spadek w 2003r.
	Osoby	Struktura w %	Osoby	Struktura w %	
do 24 lat	1223	24,8	1132	23,3	-91
25 – 34 lata	1229	25,0	1281	26,4	+52
35 – 44 lata	1129	22,9	989	20,4	-140
45 – 54 lata	1185	24,1	1232	25,4	+47
55 lat i więcej	159	3,2	217	4,5	+58
Ogółem	4925	100	4851	100	-74

W zeszłym roku odnotowano wzrost bezrobocia w kategorii bezrobotnych w wieku 25 – 34 lata - o 52 osoby. Ta grupa bezrobotnych stanowi 26,4% i jest to najwyższy odsetek w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem.

3.4.5. Bezrobotni według poziomu wykształcenia.

Trudności ze znalezieniem pracy mają przede wszystkim osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych lub nie posiadających ich w ogóle. W końcu 2004r. bezrobotnych posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe lub niższe było 3312 osób, tj. 68,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W tym samym okresie zarejestrowanych było 418 bezrobotnych

z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (8,6%) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, 953 bezrobotnych posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe (19,6%) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych oraz 168 osób legitymujących się wykształceniem wyższym, tj. 3,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Bezrobotni według wykształcenia

(stan na 31 XII)

Wyszczególnienie	2003r.		2004r.		Zwiększenia/ Zmniejszenia w osobach
	Osoby	Struktura w %	Osoby	Struktura w %	
Wyższe	161	3,3	168	3,5	+7
Policealne i średnie zawodowe	944	19,2	953	19,6	+9
Średnie ogólnokształcące	411	8,3	418	8,6	+7
Zasadnicze zawodowe	1704	34,6	1621	33,4	-83
Podstawowe i niepełne podstawowe	1705	34,6	1691	34,9	-14
Ogółem	4925	100	4851	100	-74

Do niedawna panowało przeświadczenie, że w najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy są osoby dobrze wykształcone. Jednak, w ostatnim okresie, poziom bezrobocia osób legitymujących się wyższym wykształceniem wyraźnie i systematycznie wzrasta. Dynamika wzrostu liczby bezrobotnych z wykształceniem wyższym w 2004r. w porównaniu z 2003r. wyniosła 4,3%. Może to świadczyć o tym, że posiadanie wyższego wykształcenia nie chroni już przed bezrobociem.

3.4.6. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy.

Niekorzystnym zjawiskiem na rynku pracy Powiatu Żyrardowskiego jest wydłużający się okres pozostawania bez pracy. W końcu 2004r. liczba

bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy wyniosła 1539 osób (31,7% ogółu zarejestrowanych). W stosunku do 2003r. poziom bezrobocia w tej grupie wzrósł o 115 osób, czyli o 8,1%.

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

(stan na 31 XII)

Wyszczególnienie	2003r.		2004r.		Wzrost/Spadek w 2003r. w osobach
	Osoby	w % do ogółu zarejestrowanych	Osoby	w % do ogółu zarejestrowanych	
do 1 miesiąca	350	7,1	488	10,1	+138
1 – 3 miesięcy	618	12,5	578	11,9	-40
3 – 6 miesięcy	667	13,5	573	11,8	-94
6 – 12 miesięcy	919	18,7	811	16,7	-108
12 – 24 miesiące	947	19,3	862	17,8	-85
powyżej 24 miesięcy	1424	28,9	1539	31,7	+115
Ogółem	4925	100	4851	100	-74

Niepokojąca jest sytuacja, że powiększa się liczba osób pozostających bez pracy powyżej 24 m-cy. Natomiast korzystnym zjawiskiem na lokalnym rynku pracy jest zwiększona aktywność bezrobotnych w podejmowaniu pracy, wyrażająca się w liczebnym ograniczaniu podgrup bezrobotnych pozostających bez pracy do 2 lat.

Długotrwale bezrobotni wg obszarów

(stan na 31 XII)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem w 2003r.	W tym długotrwale bezrobotni		Bezrobotni ogółem w 2004r.	W tym długotrwale bezrobotni	
		Osoby	W % do ogółu bezrobotnych		Osoby	W % do ogółu bezrobotnych
m.gm. Mszczonów	580	259	44,7	584	268	45,9
gm. Puszcza Mar.	582	310	53,3	564	308	54,6
gm. Radziejowice	287	159	55,4	314	167	53,2
gm. Wiskiki	623	327	52,5	604	304	50,3
m. Żyrardów	2853	1316	46,1	2927	1354	46,2
Ogółem Powiat	4925	2371	48,1	4851	2401	49,5

Udział długotrwale bezrobotnych wśród zarejestrowanych ogółem na koniec 2004r. wynosił 49,5% i był wyższy o 1,4 punktu procentowego w porównaniu ze stanem na koniec 2003r. Najwyższy wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych wystąpił w gminie Puszcza Mariańska (54,6%), a najniższy (45,9%) w Mszczonowie.

Długotrwale bezrobotni wg wykształcenia

(Stan na 31.XII.)

Wykształcenie	2003r.		2004r.		Wzrost/Spadek w %
	Osoby	Struktura w %	Osoby	Struktura w %	
Wyższe	45	1,9	47	1,9	0,0
Policealne i średnie zawodowe	383	16,1	367	15,3	-0,8
Średnie ogólnokształcące	144	6,1	180	7,5	+1,4
Zasadnicze zawodowe	846	35,7	835	34,8	-0,9
Podstawowe i niepełne podstawowe	953	40,2	972	40,5	+0,3
Ogółem	2371	100	2401	100	+1,2

Długotrwale bezrobotni wg wieku

(Stan na 31.XII.)

Wyszczególnienie wieku	2003r.		2004r.		Wzrost/Spadek w %
	Osoby	Struktura w %	Osoby	Struktura w %	
do 24 lat	369	15,6	353	14,7	-0,9
25 – 34 lat	527	22,2	568	23,7	+1,5
35 – 44 lat	600	25,3	657	23,2	-2,1
45 – 54 lat	767	32,4	783	32,6	+0,2
55 – 59 lat	93	3,9	121	5,0	+1,1
60 – 64 lat	15	0,6	19	0,8	+0,2
Ogółem	2371	100	2401	100	+1,2

Jak wynika z powyższych tabel, przyczyną przedłużania się okresu pozostawania bez pracy jest niski poziom wykształcenia i kwalifikacji w porównaniu z wymogami stawianymi przez pracodawców (75,3% długotrwale bezrobotnych posiada wykształcenia poniżej średniego). Również bariera wiekowa jest przeszkodą w znalezieniu zatrudnienia. Najliczniejszą grupę długotrwale bezrobotnych stanowią osoby w przedziale wieku 45 – 54 lata.

3.4.7. Bezrobotni według stażu pracy.

W strukturze osób bezrobotnych w końcu 2004r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy do 1 roku – 1165 osób oraz osoby bez stażu pracy – 862 osoby. W odniesieniu do stanu z końca 2003r. wzrósł udział grupy bezrobotnych ze stażem pracy do 1 roku o 0,4 punktu procentowego. Natomiast zmalał udział grupy bezrobotnych bez stażu o 0,9 punktu procentowego.

Bezrobotni wg stażu pracy

(stan na 31 XII)Staż pracy	2003r.		2004r.	
	Osoby	W % do ogółu bezrobotnych	Osoby	W % do ogółu bezrobotnych
do 1 roku	1164	23,6	1165	24,0
1 – 5	789	16,0	812	16,7
5 – 10	600	12,2	580	12,0
10 – 20	832	16,9	775	16,0
20 – 30	577	11,7	584	12,0
30 lat i więcej	43	0,9	73	1,5
bez stażu	920	18,7	862	17,8
Ogółem	4925	100	4851	100

3.4.8. Bezrobotni niepełnosprawni.

W końcu grudnia 2004r. w ewidencji bezrobotnych było zarejestrowanych 170 osób niepełnosprawnych, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 3,5%. Prawo do zasiłku posiadało 17 osób, tj. 10% tej subpopulacji bezrobotnych.

Bezrobotni niepełnosprawni

Wyszczególnienie	2003r			2004		
	Liczba bezrobotnych		W % do ogółem bezrobotnych	Liczba bezrobotnych		W % do ogółem bezrobotnych
	Ogółem	Niepełnosprawni		Ogółem	Niepełnosprawni	
m. i gm. Mszczonów	580	6	1,0	584	10	1,7
gm. Puszcza Marianańska	582	13	2,2	564	10	1,8
gm. Radziejowice	287	6	2,1	314	7	2,2
gm. Wiskitki	623	25	4,0	604	20	3,3
m. Żyrardów	2853	128	4,5	2785	123	4,4
Ogółem	4925	178	3,6	4851	170	3,5

W odniesieniu do końca 2003r. liczba zarejestrowanych niepełnosprawnych posiadających status bezrobotnych zmniejszyła się o 8 osób. W poszczególnych obszarach powiatu udział bezrobotnych niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych kształtował się od 1,7% w Mszczonowie do 4,4% w Żyrardowie. W zeszłym roku 105 osób niepełnosprawnych podjęło zatrudnienie. Poza tym 8 osób niepełnosprawnych zostało skierowanych na szkolenia, które kosztowały 17.656 zł i były sfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3.4.9. Bezrobotni według grup zawodowych i specjalności.

Na lokalnym rynku pracy trudności ze znalezieniem zatrudnienia mają osoby o niskich kwalifikacjach. Poniższa tabela przedstawia ranking najliczniejszych zawodów nadwyżkowych generujących największe bezrobocie.

ZAWODY NADWYŻKOWE

Zawody i specjalności	Bezrobotni zarejestrowani		
	31.12.2003r.	31.12.2004r.	Zwiększenie/ Zmniejszenie
Sprzedawca	439	408	-31
Pracownik biurowy	370	341	-29
Robotnik budowlany	236	254	+18
Kierowca sam. osobowego + ciężarowego	173	216	+43
Referent ekonomiczny	140	103	-37
Szwaczka	136	91	-45
Robotnik pomocniczy	127	106	-21
Kierowca wózków jezdniowych	120	108	-12
Robotnik magazynowy	113	135	+22
Murarz	104	96	-8
Magazynier	96	109	+13
Ślusarz	90	86	-4
Monter podzespołów i zespołów elektronicz.	80	78	-2
Mechanik samochodów osobowych	71	54	-3
Kucharz	59	57	-2

Należy zaznaczyć, że bezrobotni posiadający zawody wymienione w powyższej tabeli, w końcu 2004r., stanowili aż 46,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych; w tym, bez pracy powyżej 12 miesięcy pozostawało (864 osoby); tj. 38,5% tej grupy oraz 36% w odniesieniu do długotrwale bezrobotnych ogółem.

W rankingu zawodów nadwyżkowych, od lat, pierwsze miejsce pod względem liczebności zajmują sprzedawcy - 408 osób (w porównaniu ze stanem na koniec 2003r. nastąpił spadek o 31 osób). W 2004r. zarejestrowało się 460 bezrobotnych poszukujących pracy w tym zawodzie. Stanowili oni 8,2% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych. Dla tej grupy zawodowej pracodawcy zgłosili 229 ofert pracy, co oznacza, że na 1 ofertę pracy sprzedawcy zgłoszoną w 2004r. przypadało 2 nowo zarejestrowanych bezrobotnych z tymi

kwalfikacjami zawodowymi. W 2003r. blisko 3 osoby bezrobotne na 1 ofertę. Na drugim miejscu w rankingu zawodów nadwyżkowych, pod względem liczebności, znajdują się referenci administracyjno-biurowi. W końcu grudnia 2004r. zarejestrowanych było 341 bezrobotnych w tym zawodzie; o 29 osób mniej niż w końcu 2003r.

W ciągu całego 2004 roku zarejestrowało się 579 osób posiadających kwalifikacje referenta administracyjno – biurowego; stanowili oni 10,3% nowo zarejestrowanych. Dla tej grupy zawodowej pracodawcy zgłosili 218 ofert pracy (łącznie ze stażami).

Dalsze pozycje w rankingu zawodów nadwyżkowych zajmują bezrobotni w zawodach:

- kierowca – 216 osób (więcej o 43 osoby niż w końcu 2003r.);
- referent ekonomiczny – 103 osoby (mniej o 37 osób niż w końcu 2003r.);
- kierowca wózków jezdniowych – 108 osób;
- robotnik magazynowy – 135 osób;
- robotnik budowlany – 236 osób.

Analiza ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy wykazała, że ich ilość jest niewspółmierna do zapotrzebowania na pracę wynikającego z napływu do bezrobocia.

Największy niedobór ofert pracy dotyczył zawodów, które zajmują pierwsze miejsca w rankingu zawodów nadwyżkowych; np. liczba ofert pracy dla sprzedawców była w zeszłym roku o 231 mniejsza od liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie.

ZAWODY DEFICYTOWE

Zawody i specjalności	Bezrobotni nowo zarejestrowani	Oferty pracy zgłoszone	Niedobór lub nadwyżka ofert pracy w porównaniu do nowych rejestracji
Archiwista	0	9	-9
Administrator systemów komputer.	0	4	-4
Specjalista bankowości	2	6	-4
Układacz nawierzchni drogowych	0	17	-17
Szewc	0	3	-3

Jak wynika z powyższego zestawienia, tylko w 5 zawodach liczba zgłoszonych ofert pracy przewyższała liczbę zarejestrowanych bezrobotnych posiadających oczekiwane kwalifikacje.

4. AKTYWNE DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE BEZROBOCIE.

4.1. Pośrednictwo pracy.

Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu pomocy osobom bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w znalezieniu odpowiednich pracowników.

W 2004r. urząd pracy pozyskał 1788 miejsc pracy dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy. W odniesieniu do 2003r. liczba ofert pracy będących w dyspozycji urzędu pracy wzrosła o 341; tj. o 23,5%. Nadmienić należy, że 1027 ofert pracy zgłosili pracodawcy z terenu powiatu żyrardowskiego:

- z Żyrardowa – 629 ofert
- z Mszczonowa – 225 ofert
- z Puszczy Mariańskiej – 46 ofert
- z Radziejowic – 55 ofert
- z Wiskitek – 72 oferty

Zdecydowana większość ofert pracy zgłaszanych jest przez sektor prywatny (90,9% wszystkich ofert). Oferty pracy zgłaszane przez pracodawców z sektora publicznego stanowiły 9,1% (w 2003r. odpowiednio 81,4% i 18,6%). Udział ofert pracy z sektora prywatnego wzrósł o 9,5 punktu procentowego w ogółem zgłaszanych ofertach, z sektora prywatnego zmniejszył się o 9,5 punktu procentowego.

Oferty pracy

Okresy	Oferty pracy (łącznie z ofertami staży)				
	Ogółem (łącznie z ofertami staży)	z tego:			
		z sektora prywatnego	z sektora publicznego	Subsydiowanej	Niesubsydiowanej
2003	1447	1178	269	575	872
2004	1788	1625	163	506	1282

Jak wynika z powyższej tabeli, w ciągu roku nastąpił spadek liczby ofert pracy zgłoszonych przez sektor publiczny – o 39,4%, natomiast sektor prywatny zgłosił, o 37,9% więcej ofert pracy niż rok wcześniej. W 2004r. liczba subsydiowanych miejsc pracy zmniejszyła się o 12%. Pracodawcy okazali mniejsze zainteresowanie organizacją prac interwencyjnych w związku z wejściem z opóźnieniem (sierpień 2004r. nowych przepisów wykonawczych i bardziej rygorystycznych. W dyspozycji urzędu pracy było 1282 miejsca pracy niesubsydiowanej; o 410 ofert więcej niż w 2003r. (wzrost o 47%).

Dominujące oferty pracy (łącznie ze stażami) według zawodów

Zawody	Liczba zgłoszonych ofert w 2004r.
Pracownik biurowy	117
Sprzedawca	229
Kierowca	149
Robotnik budowlany	33
Pracownik administracyjny	36
Szwaczka	130
Pracownik ochrony mienia	64
Kasjer handlowy	52
Pakowacz	28
Magazynier	34
Spawacz	22
Piekarz	15
Malarz	15
Ślusarz	14
Monter okien	12
Kierowca wózków jezdniowych	11

Ranking ofert pracy zgłoszonych w 2004r. wskazuje, że najwięcej ofert pracy zgłoszono dla sprzedawców: 229 ofert (należy zaznaczyć, że do ofert pracy wliczone są oferty stażu).

W następnej kolejności były oferty dla kierowców samochodów ciężarowych, dla pracowników i referentów administracyjno-biurowych. W 2004 roku pracę podjęło 3221 bezrobotnych, tj. o 230 osób więcej niż w 2003r. (stanowili oni 56,8% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych). Wskaźnik płynności rynku pracy (stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w 2003r. do liczby nowo zarejestrowanych w zeszłym roku) wzrósł do poziomu 57,2%. Pozytywnym zjawiskiem na lokalnym rynku pracy w 2004r. był wzrost liczby bezrobotnych wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy niesubsydiowanej – do poziomu 3052 osoby;

tj. o 361 osób więcej niż w 2003r. W ramach prac subsydiowanych zatrudnionych zostało 169 osób, tj. o 43,7% mniej niż przed rokiem (o 131 osób mniej niż rok wcześniej). Wśród podejmujących pracę było 1686 kobiet (tj. 52,3% ogółu podejmujących pracę), 986 osób zamieszkałych na wsi (tj. 30,6% ogółu podejmujących pracę), 1237 osób w wieku 18 – 24 lat (38,4% ogółu podejmujących pracę).

4.2. Poradnictwo zawodowe.

Poradnictwo zawodowe jest to profesjonalna pomoc udzielana przez doradcę zawodowego bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w doborze kandydatów do pracy na stanowiska wymagające szczególnych predyspozycji.

W 2004r. z usług poradnictwa zawodowego skorzystało 967 osób, z tego 916 bezrobotnych, 7 poszukujących pracy, 44 innych osób. Jest to więcej o 231 osób niż rok wcześniej.

Porady indywidualne udzielano 707 osobom o 230 osób więcej niż rok wcześniej, a w spotkaniach grupowych uczestniczyło 260. Poza tym 368 osób uczestniczyło w spotkaniach grupowych w zakresie informacji zawodowej.

Bezrobotni, którzy skorzystali z usług poradnictwa zawodowego w 2004r. stanowili 94,7% ogółu osób korzystających z tej formy pomocy.

W odniesieniu do 2003r. liczba bezrobotnych, którzy skorzystali z porad zawodowych zwiększyła się o 240 osób, tj. o 35,5%.

Usługi doradcy zawodowego

Wyszczególnienie	Liczba osób które skorzystały z:			Liczba osób objętych badaniami testowymi	Informacja zawodowa	
	Usług poradnictwa zawodowego	Porady indywidualnej	Porady grupowej		Liczba zindywidualizowanych informacji	Liczba osób uczestnicząca w spotkaniach grupowych
bezrobotni	916	656	260	213	473	368
w tym: - kobiety	543	358	185	-	-	225
- zamieszkali na wsi	166	68	98	80	-	61
- młodzież do 24 lat	480	236	244	163	-	259
- absolwenci	439	197	242	136	-	259
- długotrwale bezrobotni	124	111	13	35	-	37
- niepełnosprawni	9	6	3	3	-	3
- poszukujący pracy	7	13	-	10	-	-
- inni	44	44	8	2	-	-

W liczbie bezrobotnych, którzy skorzystali z poradnictwa zawodowego w 2004r. było 543 kobiet (59,3% ogółu bezrobotnych, którzy skorzystali z poradnictwa zawodowego), 166 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (18,1% ogółu bezrobotnych, którzy skorzystali z poradnictwa zawodowego), 480 bezrobotnych w wieku do 24 lat (52,4% ogółu bezrobotnych, którzy skorzystali z poradnictwa zawodowego), 439 absolwentów (47,9% ogółu bezrobotnych, którzy skorzystali z poradnictwa zawodowego), 124 długotrwale bezrobotnych (13,5% ogółu bezrobotnych, którzy skorzystali z poradnictwa zawodowego).

Podstawowym powodem korzystania bezrobotnych z usług poradnictwa zawodowego była chęć podjęcia zatrudnienia. W 2004r. było to powodem korzystania z tych usług przez 582 osób bezrobotnych (63,5% ogółu bezrobotnych korzystających z usług poradnictwa zawodowego). W celu wyboru zawodu z usług poradnictwa zawodowego korzystało 22 osoby bezrobotnych (2,4%), a w celu doskonalenia zawodowego 311 osób (33,9%). Efektem działań doradcy zawodowego były podjęcia pracy przez 157 osób (17,1% ogółu bezrobotnych, którzy skorzystali z poradnictwa

zawodowego), a 137 osób postanowiło podwyższyć swoje kwalifikacje lub przekwalifikować się odpowiednio do potrzeb rynku pracy.

4.3. Programy rynku pracy subsydiowane z Funduszu Pracy.

4.3.1. Szkolenia

Jedną z aktywnych form pomocy bezrobotnym są szkolenia, których celem jest przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie zawodowe lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych.

W 2004r. szkolenie rozpoczęło 229 osób (zwiększenie o 74 osób w odniesieniu do 2003r.) w tym 215 bezrobotnych (zwiększenie o 68 osób). Natomiast, szkolenie ukończyło 225 osób (zwiększenie o 74 osoby), w tym 211 osób bezrobotnych (tj. więcej o 70 osób niż w 2003r.).

Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy

Wyszczególnienie	Osoby, które w 2003r.:	
	Ukończyły szkolenia	Podjęły pracę po ukończeniu szkolenia
kierowca	87	29
obsługa komputera	28	6
handel	27	12
obsługa finansowo-księgowa	17	4
organizacja, zarządzanie, marketing	15	10
obsługa maszyn i urządzeń	6	5
spawanie	8	3
inne	37	15
Ogółem	225	84

Powyższa tabela przedstawia, w układzie rankingowym, 8 zawodów, w których najwięcej osób bezrobotnych i poszukujących pracy ukończyło szkolenia w 2004r.

Najwięcej osób ukończyło szkolenie umożliwiające podjęcie pracy w zawodzie kierowcy (87 osób). Warto podkreślić, że po ukończeniu szkoleń pracę podjęły 84 osoby. Dało to efektywność tego programu na poziomie 37,3%. W 2004r. 104 osoby bezrobotne uczestniczyły w szkoleniach grupowych zorganizowanych w ramach SPO RZL dz. 1.3 projekt pt. „Druga szansa –

zwalczanie bezrobocia na terenie powiatu finansowanego z EFS”. Szkolenia zakończyły się pod koniec grudnia 2004r., co wpłynęło na obniżeniu wskaźnika efektywności, gdyż tylko nieliczni podjęli pracę w 2004r.

4.3.2. Prace interwencyjne.

Zasady zatrudniania bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych uległy zmianie z dniem 01.06.2004r. w związku z wejściem w życie nowej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Do pracy subsydiowanej z Funduszu Pracy w ramach prac interwencyjnych mogą być kierowani tylko bezrobotni z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na lokalnym rynku pracy. A pracodawcy mają obowiązek zapewnić zatrudnienie od 2 do 3 lat.

W 2004r. z tej aktywnej formy przeciwdziałaniu bezrobociu skorzystało 167 osób bezrobotnych, z tego 65 osób dzięki pozyskaniu dodatkowych środków finansowych mogły kontynuować program rozpoczęty w 2003r. W porównaniu z 2003r., liczba bezrobotnych wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia prac interwencyjnych wzrosła o 16 osób, czyli o 10,6%. Należy zaznaczyć, że przy pracach interwencyjnych w 2004r. kobiety stanowiły 53,8% zatrudnionych; długotrwale bezrobotni stanowili 12,7% zatrudnionych; mieszkańcy wsi 26,5% zatrudnionych; a bezrobotni z prawem do zasiłku 6,8% zatrudnionych.

Na uwagę zasługuje fakt, że 89 osób po zakończeniu programu prac interwencyjnych kontynuuje zatrudnienie. Daje to efektywność zatrudnieniową tego programu na poziomie 54%

4.3.3. Roboty publiczne.

Od 01.06.2004r. mieniła się definicja i zasady organizacji robót publicznych. Oznacza to zatrudnienie bezrobotnych przy wykonywaniu prac mających na celu reintegrację zawodową i społeczną, określoną na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym. W 2004r. w ramach robót publicznych zatrudnionych było 149 osób, w tym 85 osób dzięki pozyskaniu dodatkowych środków finansowych kontynuowały program rozpoczęty w 2003r.

Wyłączenia z ewidencji z powodu podjęcia robót publicznych stanowiły 4,6% „odpływu” bezrobotnych.

Wśród osób wyłączonych z powodu podjęcia robót publicznych kobiety stanowiły 67,1% „odpływu” z tego powodu, długotrwale bezrobotnych 4,7% „odpływu” z tego powodu, bezrobotnych zamieszkałych na wsi 39% „odpływu” z tego powodu oraz bezrobotnych z prawem do zasiłku 18,7% „odpływu” z tego powodu.

Działania urzędu pracy na rzecz przeciwdziałania bezrobociu nakierowane były na aktywizację zawodową bezrobotnych. Usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, świadczone przez urząd pracy, w znacznym stopniu przyczyniły się do pozyskania pracy na otwartym rynku pracy. Natomiast szkolenia i subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne i roboty publiczne) finansowane były ze środków finansowych Funduszu Pracy w ramach limitu określonego na podstawie tzw. algorytmu.

Aby zaktywizować większą grupę bezrobotnych urząd pracy wystąpił z wnioskiem o pozyskania dodatkowych środków finansowych w ramach programu Aktywizacja Zawodowa Bezrobotnych „Mazowsze 2004”, który był kontynuacją rządowego programu „Pierwsza Praca”. Urząd pozyskał dodatkowo kwotę 407.100 zł oraz z Europejskiego

Funduszu Społecznego kwotę 381.900 zł na realizację dwóch projektów, w których beneficjentami ostatecznymi są bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

4.3.4. Staże absolwenckie.

Ta forma aktywizacji skierowana jest wyłącznie do młodych bezrobotnych. Ma na celu umożliwienie zdobycia praktycznych umiejętności zawodowych poprzez wykonywanie przez osoby młode w wieku do 25 lat lub 27 w przypadku absolwentów studiów wyższych zadań na określonym stanowisku pracy u pracodawcy bez nawiązywania stosunku pracy.

W 2004r. praktyczne umiejętności zdobywało 282 młodych bezrobotnych, w tym 161 osób kontynuowało staż rozpoczęty w 2003r. Udział kobiet skierowanych na staż wynosił 73,4% (tj. 207 osób).

Młodzi bezrobotni zamieszkujący na wsi stanowili 56% (tj. 124 osoby).

Ze środków finansowych Funduszu Pracy przyznanych według algorytmu urząd zaktywizował w ramach stażu 199 młodych bezrobotnych. Z dodatkowych środków pozyskanych z Europejskiego Funduszu Europejskiego 83 osoby.

Po zakończeniu stażu zatrudnienie podjęło 112 osób. Efektywność programu (wyliczona udziałem liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po stażu do liczby absolwentów kończących staż) wyniosła 53%.

Na tę formę aktywizacji urząd pracy w 2004r. przeznaczył kwotę 927.158 zł, tj. blisko 36% limitu na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (w 2003r. 33%).

4.3.5. Umowy absolwenckie (refundacja wynagrodzeń absolwentów).

Na podstawie przepisów ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu obowiązującej do 31.05.2004r. w przypadku braku możliwości zapewnienia niesubsydiowanego zatrudnienia dla bezrobotnych absolwentów urząd pracy inicjował i częściowo finansował zatrudnienie w ramach umów absolwenckich zawieranych z pracodawcami. Ta forma aktywizacji zawodowej skierowana była wyłącznie do bezrobotnych absolwentów.

W 2004r. urząd pracy, w ramach realizowanego programu zorganizował 14 miejsc pracy subsydiowanej ze środków finansowych Funduszu Pracy, na które skierowano bezrobotnych absolwentów. Koszt dofinansowania zatrudnienia absolwentów w 2004r. wynosił 35.113 zł. Efektywność programu kształtowała się na poziomie 57,1%. Nowa ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązująca od 01.06.2004r. tej formy aktywizacji nie przewiduje.

4.3.6. Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy to nowa forma aktywizacji bezrobotnych, wprowadzona ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Oznacza zdobywanie w okresie 6 m-cy nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych poprzez praktyczne wykonywanie zadań zawodowych na stanowisku pracy według ustalonego programu uzgodnionego pomiędzy urzędem pracy, pracodawcą i bezrobotnym.

Ta forma aktywizacji skierowana jest do bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W 2004r. urząd pracy 53 osobom bezrobotnym umożliwił nabywanie umiejętności zawodowych bezpośrednio na stanowisku pracy u pracodawcy.

Na tę formę aktywizacji w 2004r. urząd pracy wydatkował kwotę 54.233 zł. Wydatek w całości był finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

4.3.7. Wspieranie podjęcia działalności gospodarczej.

Jedną z metod przeciwdziałania bezrobociu jest wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. Urząd pracy w 2004r. nie planował w wydatkach Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu pożyczek dla bezrobotnych na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej lub zakładom pracy na utworzenie nowych lub dodatkowych miejsc pracy. Jednak osoby bezrobotne zainteresowane podjęciem działalności na własny rachunek nie pozbawione były pomocy ze strony urzędu pracy.

Urząd podpisał stosowną umowę z Żyrardowskim Stowarzyszeniem Wspierania Przedsiębiorczości umożliwiającą bezrobotnym rozpoczęcie działalności gospodarczej na własny rachunek poprzez finansowanie części oprocentowania kredytów udzielanych przez Fundusz Wspierania Małej Przedsiębiorczości. Na ten cel w 2004r. urząd przeznaczył kwotę 26.366 zł. Z tej formy wsparcia, która mogła być realizowana do 31.05.2004r. skorzystało 21 osób.

4.3.8. Praktyczna nauka zawodu młodocianych.

Refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne młodocianych zatrudnionych w celu nauki zawodu była zadaniem samorządu powiatowego do 31 sierpnia 2004r., w przypadku uczniów klas I i II na podstawie umowy o refundację zawartych przez urząd pracy z pracodawcami lub organizacją pracodawców. Refundacja dotyczyła praktycznej nauki w zawodach znajdujących się w wykazie opracowanym przez samorząd wojewódzki. Jedynie koszty praktycznej nauki zawodu uczniów klas III (programowo najwyższych) są

refundowane z Funduszu Pracy do 30.06.2005r. na wniosek pracodawców w trybie decyzji administracyjnej urzędu pracy.

W 2004 roku na tę aktywną formę przeciwdziałania bezrobociu urząd wydał z Funduszu Pracy 252.584 zł. Tą formą wsparcia objęto 189 uczniów. Od dnia 1 lipca 2005r. Ochotnicze Hufce Pracy przejmują w całości finansowanie praktycznej nauki zawodu młodocianych.

5. PROGRAMY RYNKU PRACY FINANSOWANE Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO.

W 2004r. Powiatowy Urząd Pracy skorzystał z nowej szansy pozyskania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W ramach działania 1.2 „Perspektywy dla młodzieży” Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich urząd pracy wystąpił z wnioskiem o pozyskaniu środków finansowych w kwocie 156.200 zł w 2004r. na realizację projektu: p.n. „Pas startowy aktywizacja zawodowa młodzieży”, którym objęto 84 osoby bezrobotne w wieku do 25 lat. Środki te przeznaczone na sfinansowanie staży – (83 osoby) i prace interwencyjne (1 osoba).

Natomiast w ramach działania 1.3 „Przeciwdziałania i zwalczania długotrwałego bezrobocia” SPO RZL urząd pracy wystąpił wnioskiem o pozyskanie środków finansowych w kwocie 225.700 zł na realizację projektu p.n. „Druga szansa – zwalczanie bezrobocia na terenie powiatu”. Beneficjentami projektu są bezrobotni powyżej 25 roku życia i długotrwale bezrobotne – 161 osób. Formy aktywizacji to:

- szkolenia dla 104 osób,
- przygotowanie zawodowe w miejscu pracy dla 56 osób,
- zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych dla 1 osoby.

Realizacja projektów w ramach działań 1.2 i 1.3 będzie trwała do 31.05.2005r., a na kontynuację urząd pozyskał kwotę 164.000 zł.

Na realizację projektów urząd pozyskał z EFS łącznie środki finansowe w kwocie 545.900 zł, które przeznaczył na zaktywizowanie 245 osób.

6. PASYWNE DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE BEZROBOCIE.

6.1. Bezrobotni z prawem do zasiłku.

W końcu 2004r. w ewidencji urzędu pracy znajdowało się 517 osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku. Stanowili oni 10,6% ogółu

bezrobotnych. W odniesieniu do analogicznego okresu roku 2003 udział ten zwiększył się o 0,2 punktu procentowego.

Kategoria bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku liczyła tylko o 3 osoby więcej niż w końcu 2003r. W tym samym czasie liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem zmniejszyła się jedynie o 1,5%.

W 2004r. zarejestrowało się 1401 osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku (25% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych).

Dla porównania w 2003r. 24,9% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych uzyskało prawo do zasiłku. W liczbach bezwzględnych było to 1302 osoby.

Wzrost liczby noworejestrujących się bezrobotnych z uprawnieniem do zasiłku (o 99 osób) przy wzroście napływu bezrobotnych ogółem spowodowane było wzmożoną rejestracją osób zainteresowanych nabyciem uprawnień do świadczenia przedemerytalnego.

6.2. Osoby uprawnione do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego.

Urząd pracy do końca lipca 2004r. przyznawał i wypłacał zasiłku i świadczenia przedemerytalne na nowych zasadach przewidzianych w ustawie o świadczeniach przedemerytalnych są przyznawane i wypłacane przez ZUS.

Nowe przepisy przewidują znacznie zaostrzone kryteria przyznawania świadczeń przedemerytalnych.

Jedną z najważniejszych zmian jest podwyższenie granicy wieku uprawniającej do ubiegania się o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego, następna zmiana to wysokość świadczenia, forma rozwiązania lub utraty zatrudnienia.

Świadczenie przedemerytalne będzie przysługiwało osobie, która po upływie co najmniej 6 m-cy pobierania zasiłku dla bezrobotnych i nie odmówi bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycja odpowiedniego zatrudnienia, złoży stosowny wniosek w ZUS o przyznanie

powyższego świadczenia.

W związku ze zmianą przepisów wzrosła liczba osób rejestrujących się o 33,8% zainteresowanych uprawnieniem do świadczeń przedemerytalnych na starych zasadach.

7. FUNDUSZ PRACY

Podstawowym ekonomicznym instrumentem polityki rynku pracy służącym do łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy jest Fundusz Pracy.

W 2004r. wydatki z Funduszu Pracy wyniosły 13.420,6 tys. zł. W porównaniu do wydatków poniesionych w 2003r., kwota ta zmniejszyła się o 1.468,3 tys. zł; tj. o 9,8%.

W 2004r. najwyższe kwoty z Funduszu Pracy przeznaczone zostały na wypłaty zasiłków dla bezrobotnych – 4.228,6 tys. zł (tj. 31,5% ogółu poniesionych wydatków) oraz na świadczenia przedemerytalne 3.380,6 tys. zł (tj. 25,2% ogółu poniesionych wydatków) i zasiłki przedemerytalne 3.052,6 tys. zł (tj. 22,7% ogółu poniesionych wydatków).

W porównaniu z 2003r. wydatki na zasiłki dla bezrobotnych zmniejszyły się o 137,7 tys. zł (tj. o 3,1%). Zmniejszyły się też wydatki na zasiłki przedemerytalne o 1.792,3 tys. zł (tj. o 37%). Natomiast wzrosły wydatki na świadczenia przedemerytalne o 370,3 tys. zł (tj. o 12,3%).

Struktura wydatków Funduszu Pracy

Wyszczególnienie	2003r.			
	Kwota (w tys. zł)	Udział (w %)	Kwota (w tys. zł)	Udział (w %)
Zasiłki dla bezrobotnych	4366,3	29,3	4228,6	31,5
Zasiłki przedemerytalne	4844,9	32,5	3052,6	22,7
Świadczenia przedemerytalne	3010,3	20,2	3380,6	25,2
Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	2124,6	14,3	2288,4	17,1
Przygotowanie zawodowe młodocianych	368,7	2,5	252,5	1,9
Pozostałe wydatki	174,1	1,2	217,9	1,6
Razem	14888,9	100,0	13420,6	100,0

Struktura wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Wyszczególnienie	2003r.		2004r.	
	Kwota (w tys. zł)	Udział (w %)	Kwota (w tys. zł)	Udział (w %)
- szkolenia	166,6	7,8	258,1	11,3
- prace interwencyjne	386,6	18,2	373,3	16,3
- roboty publiczne	675,6	31,8	614,0	26,8
- refundacja wynagrodzeń absolwentów	80,8	3,8	35,1	1,5
- staże	785,6	37,0	927,2	40,5
- przygotowanie zawodowe	-	-	54,2	2,4
- dofinansowanie do stopy procentowej kredytów	29,4	1,4	26,4	1,2
Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu ogółem	2124,6	100,0	2288,3	100,0

Porównując w dwuletnim okresie strukturę wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, należy stwierdzić, że zmniejszeniu uległy udziały oraz wartości kwotowe wydatków na prace interwencyjne oraz na refundację wynagrodzeń absolwentów jak również na roboty publiczne w wydatkach ogółem. Spadek, względny i bezwzględny, wydatków na dofinansowanie różnicy oprocentowania kredytów udzielanych bezrobotnym przez Fundusz Wspierania Przedsiębiorczości wynika z tego, że od 01.06.2005r. urząd pracy nie podpisuje nowych umów, gdyż katalog wydatków Funduszu Pracy nie przewiduje dofinansowania różnicy oprocentowania kredytów. Na podkreślenie zasługuje fakt, że PUP w Żyrardowie w 2004r. dysponował wyższą kwotą środków finansowych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu niż w 2003r. o 163,7 tys. zł. Dzięki temu, udział wydatków Funduszu Pracy na programy aktywnego przeciwdziałania bezrobociu w wydatkach ogółem osiągnął poziom 17,1% i był wyższy o 2,8 punktu procentowego w porównaniu z 2003r.

8. POZOSTAŁE DZIAŁANIA POWIATOWEGO URZĘDU PRACY.

8.1. W zakresie opracowania analiz i ocen lokalnego rynku pracy.

W 2004r. Powiatowy Urząd Pracy opracowywał sprawozdawczość w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz wydatków z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w okresach miesięcznych, kwartalnych, półrocznych oraz po zakończeniu roku. Na bazie danych statystycznych oraz na podstawie bieżącego monitoringu aktywnych programów rynku pracy sporządzano miesięczne informacje dotyczące „Sytuacji na lokalnym rynku pracy”, które w celach informacyjnych przekazywano:

- Staroście Powiatu Żyrardowskiego
- Burmistrzowi Miasta Mszczonowa
- Wójtowi Gminy Puszcza Mariańska
- Wójtowi Gminy Radziejowice
- Wójtowi Gminy Wiskitki
- Prezydentowi Miasta Żyrardowa
- redakcjom lokalnych gazet

Urząd przygotował analizy i oceny sytuacji na lokalnym rynku pracy celem ich prezentacji na sesjach rad: powiatu, miast i gmin; posiedzeniach Powiatowej Rady Zatrudnienia jak również na posiedzeniu różnych Komisji Rady Powiatu i Rady Miasta Żyrardowa.

8.2. W zakresie organizacji pośrednictwa pracy.

Pośrednictwo pracy polega na udzielanie pomocy bezrobotnym i innym osobom poszukującym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w znalezieniu odpowiednich pracowników.

Oferowaliśmy naszym klientom różnego typu pośrednictwo pracy:

- otwarte,
- zamknięte,

- półotwarte,
- pośrednictwo szybkie,
- pośrednictwo specjalistyczne.

Na bieżąco pośrednicy pracy współpracowali z lokalnymi mediami, ościennymi urzędami pracy oraz innymi instytucjami w zakresie przepływu informacji o wolnych miejscach pracy.

W celu umożliwienia bezpośredniego spotkania pracodawcy z większą grupą poszukujących pracy, urząd organizował giełdy pracy. W 2004r. odbyły się 21 giełd pracy dla 15 pracodawców. W spotkaniach z pracodawcami uczestniczyły 515 osób bezrobotne. Większość uczestników giełd pracy otrzymała karty referencyjne, a 84 osoby bezrobotne podjęły zatrudnienie. Pośrednicy pracy włączeni byli w realizację programów skierowanych do absolwentów. Po rejestracji w urzędzie pracy, z pierwszego spotkania z pośrednikiem pracy skorzystało 575 absolwentów. Następnym etapem działań były spotkania informacyjne z doradcą zawodowym i pośrednikiem pracy, w trakcie których szczegółowo omawiano wszystkie dostępne formy pomocy w ramach programu „Pierwsza Praca”. Uczestniczyło w nich 470 absolwentów. Chęć uczestnictwa w warsztatach „Samodzielność w poszukiwaniu pierwszej pracy” zadeklarowało 470 absolwentów, a uczestniczyło w nich 449 osób.

Efektem wspólnych działań pośredników pracy i doradcy zawodowego w ubiegłym roku było podjęcie pracy niesubsydiowanej przez 261 absolwentów, tj. 45,4% ogółu zarejestrowanych absolwentów.

Natomiast, 252 absolwentów było uczestnikami aktywizacji zawodowej. Stanowili oni 43,8% ogółu zarejestrowanych absolwentów po raz pierwszy.

8.3 . W zakresie organizacji usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej.

Urząd pracy świadczy usługi w zakresie poradnictwa zawodowego zarówno osobom bezrobotnym jak i poszukującym pracy. Doradczyni zawodowa udzielała porad indywidualnych i grupowych oraz informacji zawodowej osobom mających problem z wyborem zawodu, zatrudnienia, szkolenia czy przekwalifikowania.

Poradnictwem zawodowym i informacją zawodową objęto 1303 osoby, w tym:

- poradnictwo zawodowe – 736 osób
- informacja zawodowa – 567 osób

Działania doradczyni zawodowej skierowane były na:

- rozwiązywanie problemów zawodowych, poprzez udzielanie pomocy w wyborze zawodu i miejsca zatrudnienia, kierunku kształcenia czy szkolenia zawodowego;
- planowania kariery zawodowej;
- poszerzenia wiedzy o zawodach, ścieżkach kształcenia, możliwościach przekwalifikowania, doskonalenia zawodowego;
- prezentowania aktualnej sytuacji na rynku pracy i istniejących trendów.

Powyższe zadania doradczyni zawodowa realizowała w formie porad indywidualnych, porad grupowych (w tym warsztaty i treningi dotyczące umiejętności poruszania się po rynku pracy, kształtowania umiejętności pozazawodowych – gotowości zmian, komunikacji w pracy, asertywności) oraz indywidualnej i grupowej informacji zawodowej.

Szczególną grupą bezrobotnych są absolwenci zarejestrowani jako bezrobotni. W 2003r. urząd realizował programy aktywizacji zawodowej absolwentów oraz innych grup bezrobotnych, tj.:

- „Agroalternatywa Mazowsze 2002/2003”,
- „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych Mazowsze 2003”.

Ważny udział w realizacji tych programów miała doradczyni zawodowa ponieważ:

- organizowała spotkania informacyjne z uczestnikami programu,
- przeprowadzała rozmowy i określała predyspozycje zawodowe oraz wydawała opinie co do zmiany zawodu lub pozyskania nowych kwalifikacji,
- realizowała Indywidualny Plan Działania z bezrobotnymi, którzy mieli szczególne trudności w pozyskaniu zatrudnienia.

Doradczyni zawodowa odbywała spotkania w ramach informacji zawodowej z młodzieżą ostatnich klas szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na temat wyboru zawodu, kierunku dalszego kształcenia, przygotowania przyszłych absolwentów szkół do poruszania się na lokalnym rynku pracy.

8. INSTYTUCJONALNA OBSŁUGA RYNKU PRACY.

Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie zapewnia instytucjonalną obsługę rynku pracy, tj. osób bezrobotnych, pracodawców, samorządów, organizacji pozarządowych i instytucji szkoleniowych. Niewystarczająca liczebnie kadra musi sprostać coraz większym wymaganiom i oczekiwaniom. Urząd pracy zatrudniał 20 osób na 17,75 etatach finansowanych z budżetu. W 2003 roku ze skromnego budżetu naszej jednostki nie dokonywano żadnych zakupów sprzętu, wyposażenia. Nie były prowadzone remonty i modernizacje.

Od wielu lat nakłady finansowe na utrzymanie i funkcjonowanie urzędu pracy są dalece niewystarczające. Od wielu też lat pracownicy nie otrzymali żadnej podwyżki. Większość stanowisk merytorycznych posiada jednoosobową obsługę. Dla przykładu, ponad pięciotysięczną rzeszę bezrobotnych obsługuje jeden doradca zawodowy, jeden pośrednik pracy, jedna osoba realizująca aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, jeden archiwista.

W 2003r. urząd wydał 12.387 decyzji administracyjnych, 16.507 różnego rodzaju zaświadczeń. Urząd pracy uczestniczył też w administracyjnych czynnościach odwoławczych. Na bieżąco przyznawał, naliczał i wypłacał zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, zasiłki rodzinne, stypendia stażowe oraz inne świadczenia pieniężne.

PUP współpracował także z pracodawcami organizując giełdy pracy, przyjmując oferty pracy, dobierając odpowiednich kandydatów do pracy i wydając opinię o możliwości zatrudnienia cudzoziemców na zgłoszonych wolnych miejscach pracy. Ważną rolę do spełnienia PUP miał w związku z koniecznością przeciwdziałania narastaniu bezrobocia. W tym celu były organizowane spotkania z pracownikami przewidzianymi do zwolnienia oraz organizowane były działania wspierające i podtrzymujące istniejące zatrudnienie. W 2003 roku PUP poddany został kontrolom NIK-u, ZUS-u, Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Nieliczne i mało istotne zalecenia pokontrolne zostały wykonane.

Najbardziej absorbujące działania PUP-u związane były z wykonywaniem bieżącej obsługi bezrobocia. Urząd pracy stale weryfikował status bezrobotnych, rejestrował zgłaszające się osoby, wyrejestrowywał z różnych przyczyn osoby pozbawiane statusu bezrobotnego.

9. PODSUMOWANIE

Przedstawiona analiza pozwala na sformułowanie następujących spostrzeżeń:

- w końcu 2003r. nastąpił spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy o 71 osób, tj. 1,4% w porównaniu do stanu na koniec 2002r.,
- zwiększyła się liczba kolejnych powrotów do ewidencji bezrobotnych z 55,6% w 2002r. do 63,9% ogółu napływu w 2003r.,
- wzrasta liczba bezrobotnych wyłączonych z ewidencji (tzw. „odpływ” o 12,1%); w tym wzrosła liczba bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia pracy o 5,5% w porównaniu z sytuacją w 2002r.,
- wśród osób wyłączonych z powodu podjęcia pracy dominowały osoby pracujące przed nabyciem statusu bezrobotnego (stanowili 82,3% odpływu z powodu podjęciu pracy),
- stopa bezrobocia wynosiła 16,6% i w odniesieniu do 2002r. zmniejszyła się o 0,5 punktu procentowego,
- wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi dominowała młodzież (28% tej populacji bezrobotnych), jak również generowała się długotrwałe bezrobocie z uwagi na niski poziom kwalifikacji wśród bezrobotnych mieszkańców wsi,
- wzrastała liczba bezrobotnych z wykształceniem wyższym,
- wydłużał się czas pozostawania bez pracy, o czym świadczył wysoki wzrost poziomu bezrobocia wśród osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy; generowała się długotrwałe bezrobocie, które stanowiła 48,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w porównaniu do 2002r. nastąpił wzrost o 2,5 punktu procentowego),
- pozytywnym zjawiskiem na lokalnym rynku pracy w 2003r. był wzrost liczby ofert pracy będących w dyspozycji urzędu pracy o 47%; wyższą dynamikę liczby zgłoszonych ofert pracy cechował się sektor publiczny;

ogólnemu wzrostowi liczby ofert pracy dla bezrobotnych towarzyszył wzrost liczby ofert pracy subsydiowanej oraz staży (o 75,8% w porównaniu z 2002r.),

- wzrostowi liczby zgłoszonych do urzędu pracy ofert pracy towarzyszył wzrost liczby bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia pracy - o 155 osób; składową liczbę bezrobotnych podejmujących pracę były podjęcia pracy niesubsydiowanej (2691 osób, tj. o 119 osób więcej w porównaniu z 2002r.); oraz subsydiowanej (300 osób, tj. o 36 osób więcej niż rok wcześniej),
- na uwagę zasługuje fakt, że w 2003r. wzrosła liczba bezrobotnych objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu z 184 osób w 2002r. do 660 osób w 2003r., w tym:
  - szkolenia i przekwalifikowania - 151 osób (efektywność programu 65,6%)
  - prace interwencyjne - 151 osób (efektywność programu 69%)
  - roboty publiczne - 132 osoby (efektywność programu 67%)
  - aktywizacja zawodowa absolwentów, umowy o pracę i staże - 226 osób (efektywność programów 68%)
- systematyczny spadek odsetka bezrobotnych z prawem do zasiłku w liczbie bezrobotnych ogółem (w odniesieniu do 2002r. spadek o 112 osób, tj. 17,9%)
- w porównaniu do 2002r. wzrosła liczba osób uprawnionych do stałego świadczenia przedemerytalnego o 168 osób, tj. 78,5%.

10. WNIOSKI

Przedstawione w niniejszym opracowaniu informacje oraz ich analiza dotycząca rynku pracy Powiatu Żyrardowskiego pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- w 2003r. został zahamowany wzrost bezrobocia. Jednak nadal utrzymywała się niekorzystna jego struktura:
  - bezrobotna młodzież w wieku 18 – 24 lata stanowiła 24,8% ogółu bezrobotnych, wśród absolwentów niepokoiła rosnąca liczba osób z wyższym wykształceniem;
  - rosnąca liczba długotrwale bezrobotnych; ponad dwa lata nie mogły znaleźć pracy 1424 osoby bezrobotne, tj. o 269 osób więcej niż w 2002r.;
  - niskie kwalifikacje zarejestrowanych bezrobotnych; osoby z wykształceniem poniżej średniego stanowiły 69,1% ogółu bezrobotnych.
- nadal niska strona popytowa lokalnego rynku pracy; lokalni pracodawcy oczekiwali dużego wsparcia przy tworzeniu miejsc pracy.